

NLAGHACHỊ NKE NDỊ JU

Ezra 1:1-11; 3:1-13.

IHEÒMÙMÙ 426

Nke Ndị etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: “Ọ buru na unu ekwe, we nu, ezi ihe nke ala-unu ka unu gēri” (Aisaia 1:19).

N'Ala Ọbị a Ahụ

A dọrọwo ụmụ Israel n'agha n'ihì nnupuisi. Onye amụma bụ Jeremaia ebuworị ụzọ kwue sị na ihe dị otú a gaeme ma ọ bụrụ na ha erubereghị Chineke isi. Ọ dọwo ha akanántị sị: “Latanu, onye ọ bula ya si n'ụzọ ọjọ ya na n'ihè ọjọ nke omume nile unu lata ... unu ejeso-kwa-la chi ọzọ ifè ha na ikpọ isi ala nye ha” (Jeremaia 25:5, 6). Ma ha ańaghị ya ntị dika o kwuru okwu niile nke Onyenweanyi. Nebukadneza bụ eze Babilon adọrọwo harij gaa n'obodo nke aka ya.

Anyị amụwo kwa banyere ụfọdu nime ihe ndị ahụ nke mewororị n'ala ahụ náekpere arụsị. Atụbara Daniel nime ọlúlù ọdum n'ihì na o kpereekpere nye Onyenweanyi Chineke. (Daniel 6:10, 16). Anyị chetakwara na mmụọzi kpuchitara onụ ọdum ndia ma dọputa kwa Daniel (Daniel 6:22). Anyị agụwo kwa ihe banyere Shedrak, Mishak na Abed-nego bụ ndị jworo ifè onyinyo ọlaedo. Ekere ha agbụ wee tūba ha n'etiti óké ọkụ náenwu ajọ onwunwu ma Chineke kpuchitere ha (Daniel 3:21). Ụmụ Hibru atọ ahụ siri n'etitiokụ ahụ pūta, ọkụ ańachaghị kwa “agiri-isi nke isi-ha”, “isi ọkụ” agabigaghị kwa n'arụ ha (Daniel 3:27). Ndị Babilon matakwara ezi Chineke “n'ihì na ọdigh chi ọzọ nke puru inaputa otú a” (Daniel 3:29).

Amụma

Ụmụ Israel nọrọ nnọọ ọnọdu ndota n'agha iri arọ asaa dika Jeremaia buru amụma banyere ya. Ná ngwucha nke oge ahụ, Jehova kpọtere mmụọ nke eze Sairọs, bụ onye chirị alaeze niile a maara nkeoma n'eluúwa n'oge ahụ. Sairọs mere nnọọ dika Onyenweanyi tinyere ya n'obi ime. O wee kwusa bụ ihe nyere ụmụ Israel ike n'uju ya ilaghachi na Jerusalem. Sairọs siri na Jehova “emejuputawo” ya iwuru Onyenweanyi “ulo” na Jerusalem. Ọ bụ Solomon nwa Devid wuru ụlọ mbụ nke Jehova, maọbụ ụlọikwú, maọbụ Ụlọukọ. Ọ bụ nnọọ ebe maramma ifè ọfufè ma Chineke ezutewo kwa ụmụ Israel n'ebe ahụ. N'ebe ahụ anaefè ọfufè náachụ kwa àjà ka ebibiri, kwatu kwa mgbidi ya mgbe ejidere ụmụ Israel (2 Ihe Emere 36:19). Ụmụ Israel enweghị kwa ike ifè Jehova ezi ọfufè ma ha anoghị nime ụlọukwu.

Mgbe edoro Ụlọukwu mbụ nsọ, Solomon kpereekpere ka Chineke wee nuru ekpere ndị adotara n'agha mgbe ha ji obi ha niile laghachikwute Ya wee kpe chee iru ha n'ebe ala mkwà ahụ (I Ndị Eze 8:47-49). Ihe nlereanya bụ Daniel onye ọ bụ, dika otú onye adotara n'agha, ghewere window ya niile oghe che iru na Jerusalem mgbe o kpereekpere, Chineke wee nuru ekpere ya niile.

Ichéakamgbá

Tinyre iwu nke Sairọs nke a bụ nnọọ olileanya di ebube nke ifè ọfufè n'ụlonsọ ahụ dika Chineke nyere n'iwu. Ụfọdu nọ ná njikere izá okù ahụ. “Onye nọ n'etiti unu site na ndi-Ya nile? Ka Chineke-ya nọyere ya, ya rigoru kwa Jerusalem nke di na Juda, wue ulo JEHOVA, bú Chineke Israel, (Ya Onwe-ya bụ Chineke) nke di na Jerusalem.” Ọtutụ naachọ inwe oghere nke enyemaka iji wugharịa ụlọukwu ahụ. Ha nọ ná njikere ilaghachi n'Obodo Mkwà ahụ bụ ebe Jehova dubigara nna ha. Nime ndị choro iga Jerusalem bụ ụmụokorobia ndị amụworo na Babilon mgbe adotasiri ndị muru ha n'agha ga n'ebe ahụ. Ná agbaghịagugọ agwawo harij banyere ọtutụ ngozi na mkwà ebube niile nke Chineke. Ha choro ifè Chineke ọfufè na iluru Ya ọlụ. N'ubochi taa o nwere otú ikpọ okù náaga n'iru nye ndi náetoliteetolite ka ha lara Onyenweanyi ọlụ. I bụ onye zara okù ahụ? Azoputawo gi iwee náeme akukụ nke gi nye Jisọs?

Ndị Adotara N'agha

Ndiọzọ n'etiti ndi Ju adotara n'agha nọ n'afọ ojuju n'ebe ahụ. Eleghianya ha nwereri ezigbo ebe obibi na ezigbo otutu ulohaja. Ha nwere afọujuju inogide na ndota n'agha ebe ndiọzọ laghachiri n'ala nke mmiri araehi na mmanuani naeru nime ya. Nroro ha bu ka ha biri n'ala obia nke ndiuro ha naachị kari inwe oghere ino n'etiti umu Chineke bu ndi wughariri ulokwu ahụ. O bughị ihe mgbagwoju anya na ha roro ibi nandotan'agha, nọ kwa n'okpuru ochichi niile nke eze ala ozo ahụ, kari inwe Chineke dika Onyenwe ha na Onye nchebe ha? O bughị ihe mgbagwojuanya n'ubochi taa na ufodu umummadu naaroro i bu ndi adotara n'agha nke Setan kari i nwe nzoputa na inwere kwa onweha puo na nmehie? N'ubochi taa anyi naachoputa umummadu ndi meworo nroro nke ife onyeiro nke mkpurubi ha ofufe kari i nwe ngozi nke Onyenweanyi Jisọs Kraist.

Onyinye Niile

O bughị naani na Sairos nyere umu Israel ike ilaghachi kama o gwakwara ndi nke aka ya na ndi Ju foduru ka ha nye aka. A kwalitere ha ka ha ziga otutu onyinye nke olaocha, olaedo, na ihe di okonuhaja, ya na anulo maka onyinyeafofufo niile nke diri ulo Chineke. Ndi ahụ nwere mmasi inyeaka, dika ufodu mmadu n'ubochi taa gaenye nzuko oge na ego ha naagbanyeghi na azopotabeghi ha.

Ihe Nso

Sairos nwere ufodu ihe iyi tigwa na onyinye ndi ahụ. O weghachiri ihe nso niile ahụ ewepuru site n'Ulukwu Chineke. N'oge ahụ kwa, n'ihe dika iri arọ asaa, mgbe Nebukadneza dotara ndi ahụ n'agha, o burukwara ihe nso site n'ulo Jehova. Eji olaocha na olaedo mee ha, ma o bughị kwa naani na ha di okonu kama ha bu kwa ihe nso nke eji efe Chineke ofufe. Puku ihe niile nke olaedo ise na nari ano ka edoworiri nime arọ niile ahụ na Babilon, ma ugbu a ezighachiwo ha na ndi ahụ lara Jerusalem.

I chetara ka Chineke si nye Belshaza ahuhu n'ihị Ikwá Chineke emò site naejizighi ufodu ihe nso ahụ niile? (Iheomumu 422). O matara ka Chineke si weda Nebukadneza ala, ma Belshaza buliri onweya elu imegide Onye nwe Eluigwe. O bu kwa chi niile nke olaocha na nke olaedo ka o jaworo kari isopuru Chineke "Onye ume-gi di n'aka-Ya, onye nwe-kwa-ra uzọ gi nile" (Daniel 5:23). Ederé okwu ndia megide Belshaza: "A tuwo gi n'ihe otutu, hu na ihe korọ nime gi." N'otu abali ahụ nke ya onweya na otu puku ndi ya nuru manya vine site n'ihe nso ahụ niile, ka egburu Belshaza ma alaeze ahụ ka ndi Midia na Peasia natara.

Nlaghachi Na Jerusalem

O gaadiworị oké mkpotu di ukwu mere dika umu Israel rapuru Babilon naalata obodo nke aka ha. O nweghi ebe enyere ntuziaka nime akwukwonsọ banyere njem a jeru Jerusalem. Ha ejewori njem otutu nari maili, ma na esighajugo ha echefuwo idianya ya, ihe ike nke njem mgbe ha ruru obodo ahụ nke Chineke roro. Ha weere otutu onyinye iyi wuere Jehova ulo na ime ezi ofufe. Lee nnoo ka ha gaesiwori juputa n'onu, na amata na o gaghi adianya ha wee nwee ike ife Chineke ofufe dika O nyere n'iwu! Lee oké onu naa adi n'ubochi taa mgbe mmadu zara okpukpo oku nke Chineke! Udo di n'obi ya dika o ji mmasi nye onyinye ya niile nke ihu n'anya na ilolu, nke talent na oge.

Dika ndi ndu nke ndi ahụ na ndi nlekota nke iwu ulo ahụ di ndikom abuo: Zerubabel, onye si naagburu Devid, onye luruolu dika onye ochichi nke Obodo, na Joshua nke ulo Eron, Onye gaabu onye nchaja nke ihe banyere nlekota ijezi ofufe di n'aka. O bu ezie na agaamworu ndia na Babilon, ha enweghi obi abuo n'imu olu nke Ulukwu, ma mgbe oge ahụ ruru, ha nwere mmasi iwere onwe ha nye maka olu nke Onyenweanyi.

Ebei chaja

Mgbe ha ruru Jerusalem, ewuru ebe ichaja nke bu na umu Israel nwere ike isure aja nsureoku nye Chineke. O bughị naani na ha choro ife Ya ofufe, kama ha choro enyemaka na mkpuchite oma Ya site na ndi ala ahụ. Umu Israel debezuru ubochi nso niile na kwa ememe niile. Ha surere ajansureoku niile ahụ dika iwu ahụ si di: ajansureoku niile, ututu na anyasi dikwa ka aja niile nke anaachụ mgbe dum maka ubochi ememe niile Chineke debeworo. Ndia di nnoo ka ekpere niile nke OnyeKraist n'ubochi taa bu onye naeweputa oge ekpere iche kwa ubochi, ututu na abali, bu nke iyi mmekorita nke ife Chineke

òfùfè, na nke ijéru ụlọ Chineke ifè Ya òfùfè na kwa otuto náebuli Chineke elu mgbe niile bú nke sitere n'obi juputara n'ekele.

Ime ka Mkpòmkpòbe niile Dị ọcha

Ndị ahụ wee malite ichikọta ihe niile eji ewu ụlọ. Ha wee goo ọtụtụ ndị náawá nkume na ọtụtụ ndị ọkwa nkà n'ọlụ. Ha na ndị Zaidon na ndị Taia wee tụọ àtùmààtù isi na Lebanon bute osisi Cedar maka owuwu nke Ụlọ nke Chineke. Ha gaekpopụsịworị unyi ahụ na njikere maka owuwu Ụlọkwu ahụ.

Mgbe mmadụ jekwuru Chineke ná nchègharị, ọ bú ihe dị mma ikpochapụ ihe ndị ahụ niile puru ibu ogbachị. Iji nwe ezi ntọala mmadụ gaenyeghachị ma kwughachị kwa ndịozọ n'ebe o si mejọọ ha. Mgbe ahụ ka ọ gaenwe ezi mbido iwu maka ebighịebi.

Ntọala

Lee nnọọ ka o si dị mkpà ka owuwu ụlọ ọ bụla buru ihe nwere ezi ntọala. Ọtụtụ mgbe ọ bú nnọọ ihe náewe ogologo oge maka iji wulie ya, ma ọ dị ihe kwesiri ndabere nke ọ bú n'elu ya ka agaewuchapụ ụlọ ahụ.

Jisọs kọrọ banyere ndịkom abụọ bú ndị wuru ụlọ. Otù onye gwuru gumi kwa, wee tọọ ntọala n'elu óké nkume. Mgbe ebilimiri makwasiri ya; Mmiri wee zoo, osimiri ru kwa, ifúfé féé kwa ma o nweghị ike ime ya ka o mee mkpatụ n'ihì na o nwere ntọala ya n'elu óké nkume ahụ.

Jisọs naakuzi eziokwu niile nke imemmuo. Onye ahụ nke náanụ okwu Chineke wee náeme kwa ya, agaeji ya tonyere nwoke nwere uche. Nwoke nke ozo gaadiworị nnọọ na ngwangwa maobu umengwu. O wuru ụlọ ya n'elu ájá -- náenweghị ntọala. Mgbe Osimiri tikwasiri ya, ụlọ ahụ wee daa, “nbibi nke ulo ahu di kwa uku” (Luk 6:49). Jisọs siri: “Ma onye ọ bula nke nānu okwum ndia, ma ọ digh-eme ha, agēji ya tonyere nwoke nke bu onye-nzuzu, onye wuru ulo-ya n'elu ájá” (Matiu 7:26). Òlee ụdị ntọala i nwere maka ụlọ nke imemmuo gi -- maka nzoputa gi? Ì naewu ụlọ gi n'elu Jisọs Kraist, ezi ntọala ahụ?

Ọnụ Dị Ukwu

N'ikpéazụ oge wee bjarue mgbe ndị náewu ụlọ tọrọ ntọala nke Ụlọkwu ahụ. Ụmummadụ wee gbakọ itò na ikele Chineke, “N'ihì na ọ dị nma, n'ihì na rue mgbe ebigh-ebi ka ebere-Ya di.” Ndị nchụàjà na ndị Livai chirị Opi na ájà ha náeto Chineke n'ibubabù. Ndị ọbù abụ naabukọ abù n'otù “n'ito na n'ikele JEHOVA.” Ụdị oge ọnụ dị aña ka ọ bú! Ụfọdụ mmadụ kwara ákwá n'óké olu; ọtụtụ nọ kwa n'iti mkpu n'ọnù. Otú a ka ọ dị mgbe mmadụ chèghariri, were obi ya nye Jisọs, wee malite iwu maka ebighịebi. Ọtụtụ ọnụ dị, ọ ka dị kwa ọtụtụ ngozi nọ n'iru.

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

1. Ònye bú Sairọs?
2. Òlee ihe mere umu Israel ji biri na Babilon?
3. Gini kpatara Sairọs jiri mee mkwuputa na ndi-Ju nwere ike ilaghachị na Jerusalem?
4. Arọ òle ka umu Israel biri nándọta n'agha nime Babilon?
5. Gini mere ha ji laghachị na Jerusalem?
6. Gini ka ha ji tinyere onweha?
7. Ònye bú Zerubabel na Joshua?
8. Gini ka ewuru na Jerusalem ọbuná tutu atontọala Ụlọkwu ahụ?
9. Gini mere ndi ahụ ji achu ọtutu aja na kwa aja nsureokụ?
10. Òlee ụdị mmetuta ndi ahụ nwere mgbe a tọrọ ntọala ahụ?